



Współpraca bilateralna
w ramach Polsko-Szwajcarskiego
Programu Rozwoju Miast

29 sierpnia 2025 roku





Głównym celem Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy jest zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych w Unii Europejskiej i w Polsce dzięki dalszemu wzmocnieniu współpracy dwustronnej pomiędzy Szwajcarią a Polską. Celem Programu jest podniesienie jakości życia mieszkańców średnich miast w Polsce, a poprzez to, zmniejszenie różnic społeczno-gospodarczych w kraju.

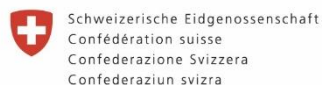
Całkowity budżet Programu wynosi ponad 375 mln CHF, w tym 320 mln CHF wsparcia szwajcarskiego oraz wkład krajowy. Dwa główne filary Programu:

- Polsko-Szwajcarski Program Rozwoju Miast – 328 mln franków szwajcarskich (278 mln wkładu Szwajcarii i 49 mln wkładu Polski),
- Program Badania Naukowe i Innowacje – 41 mln franków szwajcarskich (35 mln wkładu Szwajcarii i 6 mln wkładu Polski),

Z **Polsko-Szwajcarskiego Programu Rozwoju Miast** zostaną sfinansowane projekty wspierające zrównoważony rozwój ukierunkowany na gospodarkę, środowisko i społeczeństwo oraz wzmacniające zarządzanie strategiczne w miastach. Przewidziano też wymianę dobrych praktyk z partnerami szwajcarskimi.

Środki przeznaczone na współpracę bilateralną dla jednostkowego projektu: 150.000 CHF

Instytucje zaangażowane w projekt w Szwajcarii i Polsce:



Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Swiss State Secretariat for Economic Affairs SECO

Swiss Agency for Development and Cooperation SDC

Embassy of Switzerland in Poland



Hajnówka – brama do Puszczy Białowieskiej



Liczba mieszkańców: 19.137

Powierzchnia: 21,3 km²

Lokalizacja: województwo podlaskie, wschodnia Polska, na skraju Puszczy Białowieskiej (UNESCO), połączenia kolejowe i autobusowe, najbliższe lotnisko: Warszawa (Chopin, Modlin)

Rola miasta w regionie: miasto powiatowe, ośrodek ponadlokalny

Hajnówka - Warszawa: 212 km/ czas dojazdu: ok. 3h



Miasta partnerskie:

- *Jurbarkas (Litwa) 2025*
/projekt pn. „Młodzi dla Młodych - muzyczne i sportowe integracje Hajnówki i Jurbarkas”/
- *Krāslava (Łotwa) 2025*

Tożsamość i potencjał

Główne sektory gospodarki:

- handel hurtowy i detaliczny;
- budownictwo;
- przetwórstwo przemysłowe.

Przykłady firm:

Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska,
Pronar, Runo, Hamech, Optima,
Moderator, Linare, Parkiet Hajnówka

1 245 podmiotów gospodarczych działających na terenie miasta

Edukacja ponadpodstawowa:

- Zespół Szkół Zawodowych (liczba uczniów – 407, współpraca z biznesem: 6 porozumień)
- I Liceum Ogólnokształcące im. Marii Skłodowskiej-Curie (liczba uczniów: 180)
- II Liceum Ogólnokształcące z Dodatkową Nauką Języka Białoruskiego (liczba uczniów: 343)

Potencjał rozwojowy:

- **przyrodniczy** – marka UNESCO, dziedzictwo Puszczy Białowieskiej
- **kulturowy** – wielokulturowość, muzyka cerkiewna, kuchnia pogranicza
- **społeczny** – aktywni mieszkańcy gotowi do współtworzenia zmian



HAJNÓWKA
DUCHOWA WITALNOŚĆ



Genius loci

Mariaż witalności i duchowości

- ❖ miasto wyrosło z Puszczy Białowieskiej /*obiekt Światowego Dziedzictwa UNESCO*/ – „**Tu przyroda zaczyna się za progiem**”;
- ❖ miasto spokoju i autentyczności – „**Tu doświadczysz ciszy, duchowego resetu i autentycznej gościnności mieszkańców**”;
- ❖ miasto na styku kultur, z silnym wpływem prawosławia, katolicyzmu i tradycji białoruskich – „**To miejsce gdzie różnorodność nie dzieli, ale tworzy unikatową harmonię**”;
- ❖ miasto transformacji - od miasta o przemysłowym dziedzictwie ku ośrodkowi zrównoważonej turystyki, kultury i lokalnych produktów.

Sztandarowe wydarzenia: Jarmark Żubra, Dzień ul. Wierobieja, Festiwal Teatralny Wertep, Półmaraton Hajnowski, Międzynarodowy Festiwal Hajnowskie Dni Muzyki Cerkiewnej, Plenery Rzeźbiarskie.

Produkty lokalne: Hajnowski Marcinek - ciasto, ekologiczne produkty (w tym zioła, miody, sery), przetwory mleczne, galanteria drewniana, wysokiej jakości parkiety.

Link do filmu:

<https://www.youtube.com/watch?v=0PCxaJV0mAc>



Nasz projekt w PSPRM

Tytuł projektu: „Zielony Duch Aktywności. Hajnówka – Nowa Era Rozwoju”

Najważniejsze działania:

- Inkubator Przedsiębiorczości oraz Inkubator Inicjatyw Społecznych;
- Akademia Przyrody – edukacja ekologiczna;
- Zakład Aktywizacji Zawodowej;
- Promocja zawodów w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych.

Kluczowe rezultaty: wzrost poziomu przedsiębiorczości, kapitału społecznego i aktywności obywatelskiej, poprawa stanu środowiska i wzrost świadomości ekologicznej, poprawa jakości usług publicznych

Całkowity budżet projektu:

80 711 409,68 PLN (ok. 18 mln CHF)

Współpraca bilateralna w PSPRM



Chcielibyśmy, aby partner ze Szwajcarii pokazał nam, jak połączyć ochronę obszarów cennych przyrodniczo ze zrównoważonym rozwojem turystycznym i gospodarczym. Dążymy do zbudowania odpowiedzialnego modelu odwiedzania Puszczy Białowieskiej, połączonego z edukacją oraz wzmacnianiem lokalnych marek, które generują dochód dla mieszkańców.

Interesuje nas:

Transfer typu miasto-mentor i transfer inspirowany, realizacja wspólnych działań i możliwość adaptacji dobrych praktyk

Cel, który chcemy osiągnąć:

przyspieszenie trwałej transformacji gospodarczej, ekologicznej i społecznej miasta, opartej na dobrych praktykach i wiedzy eksperckiej

Nasze doświadczenie i atuty jako partnera:

- efektywne wdrażanie projektów międzynarodowych m.in. *Program Rozwój Lokalny, finansowany ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego EOG 2014-2021,*
- otwartość na innowacje, dialog społeczny i zrównoważony rozwój,
- unikalne położenie - bliskość Puszczy Białowieskiej oraz bogate dziedzictwo kulturowe,
- tradycje przemysłowe – potencjał redukującego się przemysłu drzewnego, maszynowego i spożywczego.



Obszary i formy współpracy

TRZY FILARY WSPÓŁPRACY:

I BIZNES Z WIZJĄ – Inkubator Przedsiębiorczości, programy grantowe dla MŚP, produkt lokalny (system certyfikacji).

II SPOŁECZNOŚĆ W DZIAŁANIU – Inkubator Inicjatyw Społecznych, aktywność obywatelska, integracja społeczna w nowych przestrzeniach miejskich, rozwój wolontariatu.

III MIASTO NOWEJ GENERACJI – IT, ewaluacja i monitoring projektów, zarządzanie publiczne.

PREFEROWANE FORMY WSPÓŁPRACY:

- wizyty i rewizyty studyjne dla samorządu, uczniów, nauczycieli, NGO i biznesu,
- warsztaty, szkolenia i seminaria eksperckie, spotkania i konsultacje ekspertów z zespołem projektowym,
- dzielenie się przykładami dobrych praktyk i wdrożeń,
- wspólne działania angażujące społeczność lokalną (młodzież, seniorów).

Od czego możemy zacząć ?

Spotkanie on-line umożliwiające:

- wzajemną prezentację,
- omówienie i uzgodnienie zasad współpracy, wymiana kontaktów, formy komunikacji,
- doprecyzowanie obszarów współpracy,
- opracowanie planu, harmonogramu i budżetu działań bilateralnych,
- wyznaczenie zespołów zadaniowych/tematycznych i koordynatorów tych zespołów.



Jakim doświadczeniem możemy się podzielić?

Partnerowi ze Szwajcarii oferujemy:

- niepowtarzalne przeżycia podczas zwiedzania rezerwatu ścisłego Puszczy Białowieskiej,
- duchowe przeżycia podczas koncertu chóru miasta Hajnówka (śpiew biały, muzyka cerkiewna),
- spotkania z lokalnymi producentami (Runo, Sery z Puszczy Białowieskiej, EkoHerba, Browar Markowy, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Pronar, Parkiet Hajnówka), artystami i kreatorami (Jarosław Perszko, Tomasz Samojlik, Katarzyna Siemonienko), przedstawicielami nauki (Instytut Biologii Ssaków, Instytut Nauk Leśnych Politechniki Białostockiej),
- udział w zajęciach przygotowanych przez młodzież i seniorów działających w ramach Miejsc Aktywności Lokalnej.

Korzyści dla naszego partnera:

- ✓ szansa na rozwój międzynarodowych sieci współpracy,
- ✓ wzmocnienie wizerunku eksperta w obszarze zrównoważonego rozwoju,
- ✓ udział w projekcie o realnym wpływie na lokalną społeczność i środowisko,
- ✓ know – how z zakresu nawiązywania kontaktów i współpracy z instytucjami naukowymi i przyrodniczymi, lokalnym biznesem.



HAJNÓWKA
DUCHOWA WITALNOŚĆ

Dane kontaktowe

Osoba do kontaktu: Monika Aleksiejuk

Bezpośredni e-mail: m.aleksiejuk@hajnowka.pl

Bezpośredni telefon: + 48 85 682 20 16

Kompetencje językowe:

Język angielski, poziom średniozaawansowany

Więcej informacji o nas:

 www.hajnowka.pl

 <https://hajnowkaodnowa.pl/>

 [hajnowkawita](https://hajnowkawita.pl)





PL: Związek Miast Polskich

Hanna Leki tel: +48 661 545 141

Katarzyna Paczyńska tel: +48 605 552 471

Alicja Stachowiak tel: +48 663 232 232

zagranica@zmp.poznan.pl



CH: ENCO Urbaplan (SSMP)

Maren Kornmann

maren.kornmann@enco-ag.ch

Nina Dausch

nina.dausch@enco-ag.ch

Tel: +41 61 965 99 00

Franka Kling

f.kling@urbaplan.ch; Tel: +41 588 170 000

